

DEGERFORS
KOMMUN

Kvalitetsrapport

Förskola

Läsåret 2014/2015

Södra förskoleområdet

Utbildningens syfte

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetsyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

Ansvarig förskolechef: Britt-Marie Ahl

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Beskrivning av verksamheten.....	2
1. Uppföljning av åtgärder enligt kvalitetsrapport våren 2014	3
2. Året i verksamheten.....	6
Beskriv kortfattat hur ni har organiserat verksamheten	6
3. Systematiskt kvalitetsarbete.....	6
Degerfors kommun strävar mot att all personal inom Degerforsmodellen har minst nivå 1 utbildning i Vägledande Samspel	7
4. Normer och värden	8
ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS.....	9
ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER.....	10
5. Utveckling och lärande	10
UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS	10
ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER.....	13
Särskilt stöd	14
8. Inflytande	14
ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS.....	14
ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER.....	16
9. Hem	16
ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS.....	16
ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER.....	17
10. Samverkan med förskoleklassen, skola och fritidshemmet	18
ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS.....	18
ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER.....	18
11. Förskolechefens slutord	19
12. Förbättringsåtgärder för läsåret 2015/2016	19

Beskrivning av verksamheten

Södra förskoleområdet består av fem förskolor. Sammanlagt 10.5 avdelning. Junibacken, Villervalla, Björkdungen (1.5 avd.), Jordgubben, Strömtorp, Tallbacken, Nyckelpigan natt samt Familjecentralen. Alla avdelningar förutom avdelningarna på Tallbacken har barn i åldern 1-5 år. På Tallbacken har Nyckelpigan barn i åldern 1-3 år och Myran har barn i åldern 3-5 år. Grundbemanningen är på 3,0 ssg på varje avdelning. Förskolornas öppettider är 06.15-18.30, förutom förskolorna som är belägna i Åtorp och Svartå som öppnar 06.00. Nyckelpigan natt bedriver en verksamhet som beskrivs som omsorg på obekväma arbetstider. Deras öppettider är 17.30–06.15 på vardagar och dygnet runt på helger.

Vi förskolechefer har fram till april månad haft ett administrativt stöd, med 10 tim/v per område. Förskolechefen för södra området är representant för kultur och utbildningsförvaltningen i familjecentralens styr- och ledningsgrupp, där ingår även representanter från socialförvaltningen, kyrkan samt landstinget. Förskolechefen ingår i Kultur och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp som träffas ca 2 ggr i månaden. I gruppen ingår förutom förskolechefer, rektorer, chef för kulturen, administrativ chef, chef för elevhälsan samt förvaltningschef. From april 2015 tillsattes i verksamheten ytterligare en förskolechef. Förskolorna delas nu in i tre områden.

Område 1: Herrgården, Jordgubben, Strömtorp.

Område 2: Regnbågen, Guldgruvan, Skogslyckan

Område 3: Björkdungen, Junibacken, Tallbacken, Nyckelpigan natt, Villervalla, Familjecentralen

I denna kvalitetsrapport beskrivs arbetet utifrån det ursprungliga södra området.

Under våren genomfördes en inspektion från skolinspektionen. Förskolan fick inga påpekningar.

Grundfakta

	2014 vt	2014 ht	2015 vt
Antal barn i förskolan 15 okt och 15 april	179	167	184
Antal avdelningar	9.5	10.5	10.5
Antal barn med annat modersmål	22	34	38
Födelseår, barn i följande åldrar 15/10, 15/4	38		
2009	24	25	27
2010	30	36	35
2011	45	47	49
2012	27	30	30
2013	3	29	40
2014			3
Antal årsarbetare	38*	39*	39*
Personal m. ped. högskoleutbildning %	68	72	72

1. Uppföljning av åtgärder enligt kvalitetsrapport våren 2014

Arbetet med att utveckla övergången mellan förskoleklass och förskola har fortgått. Vi har reviderat överlämnande dokumentet. Detta utvecklingsarbete kommer att fortgå under nästkommande år.

Diskussioner och reflektioner kring likabehandlingsarbetet har under året intensifierats. Både i arbetslagen och i våra lärgrupper. Struktur och förhållningssätt har varit våra ledord.

Vi har filmat på förskolan och analyserat filmerna ur ett genusperspektiv. Diskuterat och reflekterat på lärgrupper. Ett arbete som kommer att fortsätta. Genus lyftes fram i våra prioriterade mål detta år.

Vi har under vissa delar av året haft en arbetsgrupp som arbetat med modersmålsstöd. Vi har utvecklat samarbetet med socialförvaltningen kring detta.

Dessa modersmål har vi och antal av varje

På södra området finns sammanlagt 37 barn med annat modersmål än svenska. De är fördelade på 17 språk enligt följande:

5 barn tyska, 4 somaliska, 4 tigrinja, 2 thai, 2 finska, 2 indiska, 5 arabiska, 2 polska, 2 karenska, 1 både finska och thai, 1 norska, 1 engelska, 1 albanska, 1 persiska, 1 spanska, filippinska, 1 indonesiska, 1 dari.

Kompetensutbildning under året:

Sex pedagoger har fått fortbildning i flerspråkighet.

En pedagog har varit på utbildning i dokumentation med iPad.

12 pedagoger har varit på utbildning angående neuropsykiatriska funktionshinder.

Fem pedagoger har gått brandutbildning vilket innebär att samtlig personal har fått denna utbildning inom en femårsperiod.

Två pedagoger har utbildats till handledare i HLR. De har tillsammans med en pedagog från norra området utbildat samtliga pedagoger inom förskolan i Degerfors i HLR för barn.

En pedagog har utbildat sig till handledare för att kunna ta emot lärarstudenter.

Ergonomiutbildning har erbjudits till samtliga pedagoger i förskolan.

Två pedagoger har varit på en fortbildningsdag om innemiljön, vilket de ska få delge övriga pedagoger i våra lärgrupper.

Tre pedagoger har gått en fortbildning i att möta ilska, aggression och starka känslor hos barn.

Sex pedagoger var på föreläsningen om situationen i Syrien.

Samtliga pedagoger har fått en grundläggande utbildning i att använda iPad i verksamheten.

1 pedagog läser till speciallärare

Tidigare utbildning

Samtliga pedagoger har nu gått småbarnspedagogik.

Många pedagoger har gått Öhlmér-utbildning, barn i behov av särskilt stöd.

Följande utbildning har någon eller några deltagit i:

Lärohandledare

Martemeo

Fortbildning i teknik

Teckenkommunikation

Datautbildning

Vägledande samspel

Antal anställda inom förskolan som slutfört utbildning i Vägledande samspel nivå 1 under läsår 14/15: 8 pedagoger

Antal anställda inom förskolan som slutfört utbildning i Vägledande samspel nivå 2 under läsår 14/15: 3 pedagoger

Antal anställda inom förskolan som slutfört utbildning i Vägledande samspel nivå 1 tidigare år: 16 pedagoger

Antal anställda inom förskolan som slutfört utbildning i Vägledande samspel nivå 2 under tidigare år: 3 pedagoger

På Södra förskoleområdet finns en pedagog som utbildar sig i ICDP nivå 3

Lärgrupper

Under hösten 2014 har jag haft fyra träffar med varje grupp. Innehållet under hösten har varit dokumentation, genus, utomhusmiljö och att filma för att få syn på specifika situationer i verksamheten. Under våren har vi pratat om systematiskt kvalitetsarbete, att vara en pedagogisk ledare och språket.

- Dokumentation – vi pratade om hur innehållet ska se ut i barnets pärm. Hur vi smidigt kan föra över från verksamhetspärmerna och in i barnets pärm. Vad ska vara med? Hur ska vi skriva? Hur säkerställer vi att vi inte missar det som behöver stå om barn som behöver särskilt stöd? Vilka bilder ska vara med i barnets pärm? Många uttryckte en oro över att inte komma igång med dokumentationen och vi anlät Anna-Lena J som har varit runt och handlett personal i dokumentation.
- Genus – Vi diskuterade en rad genusfrågor bl a Vad betyder genus för dig? Hur märks de i ditt förhållningssätt att du arbetar jämställt? Hur motverkar du traditionella könsroller? Vi hade också en ”Heta stolen” – övning med genusfrågor. Denna omgång med lärgrupper blev det mycket diskussioner. Alla tycker att de arbetar med genus och att det sitter i ryggmärken. Att det är barn vi arbetar med, inte pojkar och flickor. Ändå uppstod mycket diskussioner och vi märker att vi inte gör likadant överallt. Vi sätter fokus på olika saker som vi tycker är viktigt. En del anser att det är viktigt att det blir ungefär lika många pojkar och flickor vid en gruppindelning och en del utgår helt från barns intresse och vet inte hur många av varje kön de har i sin grupp. Vi jämförde också lite förr o nu. Vad har ändrats de sista 10-15 åren i förskolan, i samhället och i vårt förhållningssätt med fokus på genus. Bl a annat vårt förhållningssätt till föräldrar, förr ringde vi mamma när barnet var sjukt och vi gjorde upp samtalstid med mamma. Nu gör vi ingen skillnad. Vi var överens om att genusdiskussionen behöver höjas ytterligare en nivå.
- Utomhusmiljö – denna omgång ledde Ann Lind. Detta var en inspiration hur man kan arbeta med barns lärande utomhus. Ann inledde med lite praktiska tips om hur barnen ska vara klädda och andra saker man bör tänka på när man är ute länge med barn. Sedan gick vi ut och lekte, det var mycket traditionella lekar med nya teman. Irene har varit med och dokumenterat för att pedagogerna skall komma ihåg.
- Filma en tambursituation – Alla filmade en tambursituation som vi tittade på tillsammans. Vi valde att titta på ett samspel. Det var många fina samspel både mellan barn och mellan barn och vuxna. Vi pratade om hur mycket man ser när man filmar, sådant som man missar när man deltar i aktiviteten, om att lyfta fram det som är positivt när man tittar på

en film. Vi pratade också om hur vi kan använda samma film för att fokusera på andra saker t e x genus.

- Systematiskt kvalitetsarbete – Jag visade en PowerPoint om vår förskoleverksamhets systematiska kvalitetsarbete. Vi hade frågeställningar som t e x Hur blir verksamheten en helhet där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet? Hur ser vi att barn utvecklas utifrån de förutsättningar vår verksamhet erbjuder? Hur kan vi bedöma vårt arbete så att vi säkerställer att det ligger i linje med läroplanens mål och intentioner? Alla hade med sina verksamhetspärmar.
- Att vara en pedagogisk ledare – Vi diskuterade hur vi ser på ledarskapet, både ledarrollen för barnen och ledarskapet i arbetslaget. När fungerar ledarskapet bra och när sviktar det? Hur man utvecklar en bra relation för att ledarskapet ska bli bra. Hur vi genom att vara en positiv ledare kan ta tillvara på barns intressen och få dem att samspela för att erbjuda en bra lärande verksamhet? Vi pratade också om lusten och glädjen som är viktig för att barnen ska vilja samspela.
- Språket – Denna omgång var det väldigt varierat i de olika grupperna hur mycket diskussioner det blev. Vi pratade om hur vi organiserar för att få en språkutvecklande miljö. Vilket material erbjuder vi? Hur arbetar vi med det? Hur förhåller vi oss till barn som inte kan lyssna på andra utan bara pratar på, och barn som inte säger så mycket. Att språket främjas i alla situationer under dagen, i allt från blöjbyte, lek i sandlådan till samlingen. Vi diskuterade också hur mycket vi läser för barnen och är den bästa stunden för läsning efter maten?

Lokaler och miljö

Fyra av förskolorna har ändamålsenliga lokaler, Björkdungen är belägen i Svartå skola, Villervalla i en byggnad som är ombyggda lägenheter, men som dock tidigare under många år var förskola. Samtliga förskolor förutom Björkdungen har nu ljuddämpande golv. Några har under året fått renoverat i form av ommålning och utbyte av diverse inredning. Samtliga förskolor har höj och sänkbara skötbord.

2. Året i verksamheten

Beskriv kortfattat hur ni har organiserat verksamheten

Jag har under året slutfört det andra året, av tre på rektorsutbildningen. I Augusti 2014 öppnades en ny förskoleavdelning, förskolan Villervalla. Detta gjorde att vi kunde påbörja vårt arbete med att få ner antalet barn i grupperna. Avdelningarna fylldes på mer succesivt med barn. På några avdelningar där det funnits fler barn med behov av extra stöd och handledning har vi i förskolans ledningsgrupp medvetet fördelat barnen så att de barn som har extra behov skall säkerställas att få det.

Vi har from april månad blivit ytterligare en förskolechef. Det innebär att vi nu är tre förskoleområden.

Vi har under året också "sjösatt" våra nya dokumentationspärmar.

Under året har alla förskolor utom Villervalla fått trådlöst nätverk. Samtliga förskolor har också en lärplatta på varje avdelning. Att arbeta med plattan som ett pedagogiskt verktyg är något som vi ser som positivt och vi ser många utvecklingsmöjligheter i detta, inte minst då det gäller vårt uppdrag att leda barnen i deras läroprocesser.

Pedagogerna på samtliga förskolor har påtalat vikten av att få ut reflektionstid då hela arbetslaget kan sitta tillsammans.

Under året har vi haft många vikarier inne i verksamheten. De är en viktig del av vår verksamhet. Samtidigt som det kan bli ett problem då det blir många olika kontakter för barnen.

Under hösten genomfördes medarbetarsamtal och under våren lönesamtal. Vi arbetar efter en arbetstidsmodell där alla våra möten ligger på en och samma dag. Efter årsskiftet har även södra området måndagar som denna dag, tidigare låg den på onsdagar på vårt område. Förskolorna har arbetsplatsträffar på måndagar. På den förskola som apt:n skall vara vädjar vi till vårdnadshavarna att hämta sina barn kl. 16.00. Detta har fungerat bra. I de fall då de inte lyckas med det löser vi det genom att sätta in en vikarie. Vi har också våra lärgrupper på måndagar. I dessa grupper arbetar vi med kvalitetsarbetet. Under året som gått har pedagogerna fått ett alltmer tydligare fokus på lärande uppdraget.

3. Systematiskt kvalitetsarbete

Augusti: Avdelningarna får feedback på kvalitetsrapporten.

September: Förskolorna kartlägger inför årets likabehandlingsarbete (sitt egna mål)
Medarbetarsamtal
Revidering av krispärm, årshjul, verksamhetsplan
Förskolechef redogör för kvalitetsrapport i nämnd

Oktober: Medarbetarsamtal
Föräldramöte med fokus på målarbetet samt QPM-fråga.
Likabehandlingsplan, nulägesanalys, mål och metoder till förskolechef.
Föräldråd

November: Medarbetarsamtal
Handlingsplan för arbetsmiljöarbetet revideras

December: Information till förskolechef inför förskoleklass
Halvårsrapport med utvärdering, analys och nytt nuläge upprättas

Januari: Planeringsdag med fokus på reflektion och analys utifrån halvårsrapporten

Februari: Skyddsronnd genomförs

Förskolechef träffar nämnd för redovisning av halvårsrapport

Mars:	Föräldraråd Lönesamtal
April:	Föräldraenkät skickas ut Överlämnandesamtal för de barn med utv.planer.
Maj:	Planeringsdag, kvalitetsrapport skrives Utvärdering av likabehandlingsplan skickas till förskolechef Pedagog från förskoleklass besöker förskolan
Juni:	Förskolechef sammanställer kvalitetsrapport. Vidarebefordrar till förvaltningschef

Kontinuerligt över året sker följande:

Arbetsplatsträffar varje månad där b.la målarbetet följs upp.

Verksamhetens dokumentation. Där vi nu har ett gemensamt verktyg i form av en pärm som är uppbyggd utifrån de olika målområdena i läroplanen. Utgångspunkten är observation och dokumentation gjorda av pedagogerna på varje avdelning. Dokumentationen används för reflektion och analys för att fortsätta utveckla verksamheten. Det enskilda barnets dokumentation, där pedagogerna främst riktar in sig på barnens läroprocesser och utveckling och lärande utifrån vad verksamheten erbjuder barnen.

Gemensamt förhållningssätt: Vi arbetar utifrån ICDP, vägledande samspel. Det bygger på modern forskning. Samtliga pedagoger skall ha gått nivå 1, inom en 5-års period.

Lärgrupper:

De är till antalet 4 grupper där samtliga pedagoger ingår i en grupp. Måndagar träffas dessa grupper. Diskussioner och reflektioner kring det som är aktuellt med utgångspunkt från kvalitetsarbetet. Forskningsanknytning är en väsentlig del vid dessa tillfällen.

Rutin kring kränkningar: Förskoleverksamheten har ett eget årshjul för likabehandlingsarbetet.

Rutin för klagomålshantering finns.

Underlag för årets kvalitetsrapport

Samtliga arbetslag dokumenterar kontinuerligt sin verksamhet, huvudsakligen genom våra nya dokumentationspärmar, men också genom att filma sig själva i olika situationer. Reflektionen de haft i arbetslaget är en betydande del i underlaget.

Samtal med vårdnadshavare i den dagliga kontakten samt i utvecklingssamtal ligger också till grund för rapporten.

Degerfors kommun strävar mot att all personal inom Degerforsmodellen har minst nivå 1 utbildning i Vägledande Samspel

Vägledande samspel har en stor betydelse för verksamheten så till vida att pedagogerna har ökat sin medvetenhet om sin egen viktiga roll för kvalitén på samspelet. Att nu så många pedagoger inom förskolan genomgått nivå 1 är betydande då vi får ett gemensamt förhållningssätt som vi kan diskutera och förhålla oss till. Pedagogerna upplever att de fått verktyg för att bemöta både barn och vårdnadshavare på ett bättre sätt. ICDP är också ett verktyg för pedagogerna då svåra samtal skall genomföras. Hur vi ser på barnet är av stor betydelse för dess trivsel och motivation till att leka och lära. Denna medvetenhet har ökat hos pedagogerna. Ett gott förhållningssätt är grunden till att ett lärande skall ske. Hur vi säger och framför saker är av stor vikt. Att vara lyhörd inför barn, vårdnadshavare och även kollegor är något som jag kan se blivit än mer medvetet hos

pedagogerna. De uppmuntrar och lyfter varandra i vardagen. Detta gör också att då det blir konflikter i ett arbetslag är det betydligt lättare att ta itu med dessa.

4. Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

Åtgärder mot kränkande behandling

Antal åtgärder mot kränkande behandling	2012/2013			2013/2014			2014/2015		
	F	P	To	F	P	To	F	P	To
Förskolan			8			28		3	3

Kränkande behandling

Antalet kränkingsanmälningar har minskat. Detta beror på att pedagogerna tar tag i det inträffade omgående, genom att upprätta rutiner och struktur kring det som skett. De informerar mig om det inträffade och tar även omgående kontakt med vårdnadshavare för att reda ut det som skett. I vissa fall är jag med, i vissa fall tar dom mötet själva. I arbetet med kränkningar är struktur och rutiner ledord. Även bemötande av de inblandade barnen och även vårdnadshavarna spelar en betydande roll. I vissa fall har jag tillsatt extra resurs i gruppen, då under en tidsbegränsad period. Vi arbetar också på ett sådant sätt att vi återkopplar till vårdnadshavaren efter en tid för att följa upp det som skett. Det som hos pedagogerna ibland upplevs svårt är att avgöra när ett barn känner sig kränkt. Speciellt då det gäller de allra yngsta barnen.

ENHETENS MÅL

Pedagogerna skall sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra.

Pedagogerna strävar efter att barnen utvecklar sin identitet och känner sig trygga i den.

Pedagogerna skall aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

Förskolan ska sträva efter att varje barn ska utveckla sin förståelse för andra barns känslor och kroppspråk och använda sin egen kropp och verbala språk i samspel med andra barn och vuxna.

Förskolan skall sträva efter att varje barn visar medkänsla med sina kompisar, gör positiva handlingar som ger kompisarna glädje.

Pedagogerna skall sträva efter att varje barn utvecklar sin identitet och känner trygghet i den.

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.

Att barnen utvecklar sin förmåga att vara en bra kompis.

ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Under detta mål anser sig pedagogerna nått en god måluppfyllelse. Men det är också ett mål som dagligen behöver hållas levande och byggas vidare på. På den nyöppnade förskolan har pedagogerna arbetat mycket med trygghet och struktur. De har arbetat med olika samarbetsövningar. ”Om barnen förväntas kunna samarbeta måste de ges många chanser att träna på det” (Tidningen Förskolan). De har arbetat mycket med att vägleda barnen i olika situationer. De arbetar medvetet med att uppmuntra barnen och förtydliga för barnen meningen med olika skeenden på förskolan. Att lära barnen att känna tillit till sin egen förmåga har varit i fokus. En viktig del i detta arbete är att som pedagog vara en positiv förebild. Mycket tid läggs på fasta rutiner, samlingar och kamratrelationer. Att vara nära barnen ser samtliga förskolor vara viktigt. De strävar efter att så långt det är möjligt vara en vuxen i det rum som barnen leker i, föra dialoger med barnen om att vad man säger till varandra som kan göra den andre ledsen.

I det dagliga arbetet på förskolan arbetar pedagogerna med att hålla ICDP som förhållningssätt levande. Pedagogerna pratar mycket om känslor med barnen. Flera förskolor använder sig av Frendy-dockor samt känslansikten. De vill uppmuntra och hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor och även att få dem att träna upp sin empatiska förmåga. De pratar om att ord kan sära även fast de inte syns. Spela spel och göra lekar där turtagning ingår är ett ständigt återkommande inslag i verksamheten.

Alla barn skall bli sedda, hörda och bekräftade. Alla barn skall få komma till tals. Detta görs i vardagen men också i styrda aktiviteter.

Flera förskolor använder sig av s.k återspeglning. De påvisar för barnen genom ord eller genom handling hur händelsen gick till. För att sedan tillsammans med barnen föra en diskussion kring det inträffade.

Specialpedagogen har varit inne i flera arbetslag och väglett och handlett pedagogerna i arbetet kring normer och värden. I vissa fall har även jag deltagit och gett dem vägledning. Alla sådana här tillfällen följer vi upp och det har i de fall då vi gjort på detta sätt fallit väl ut. Detta har pedagogerna bekräftat vid de uppföljningstillfällen som vi alltid har.

Pedagogerna ser att barnen utvecklat sin förmåga att vara en bra kompis. Barnen bryr sig om varandra. De frågar om någon kompis är borta. Barnen visar empati och hänsyn i vardagen på förskolan. De äldre barnens förhållningssätt mot de yngre barnen börjar spegla av sig på de yngsta barnens sätt att vara mot varandra.

RESULTAT BARNENS ÅSIKTER

I leken ser pedagogerna att alla barn har kompisar på förskolan, ofta är det vilken lek som leks som styr. Detta har de sociogram de gjort visat. Intervjuer med barnen bekräftade det vi såg. Alla barn berättar att de har någon kompis och i sociogrammet blev alla barn nämnda.

Det förändrade kunnande som vi ser har skett under året är att en vi-känsla börjat ta form. Att barnen ser sig som en del av gruppen och genom metoderna som använts fått verktyg till detta. Förhållningssättet på förskolan är A och O och vi kan se hur barnen utvecklar sin empatiska förmåga och är goda förebilder för varandra. Detta menar pedagogerna beror på att de hela tiden strävar efter att vara goda förebilder för barnen. Detta resultat beror på att de arbetat främjande och förebyggande. De har uppmuntrat barnen, bekräftat och väglett barnen i samspelet med varandra. De har en samsyn omkring förhållningssätt. Kontinuerliga samtal om bemötande tillsammans på våra reflektionsmöten, är också en del i hur de kommit fram till denna analys.

ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Få till tid till reflektion och analys eftersträvas i verksamheten. Detta gynnar arbetet med normer och värden. Det leder till att pedagogerna synliggör barnens lärande för sig och därmed kan planera arbetet utifrån där barnen befinner sig i sina lärprocesser.

Arbetet med rutiner och struktur kommer vi att fortsätta lägga stor tyngdpunkt på. Vi skall också försöka kartlägga var på förskolan kränkningar sker. Finns det vissa ”riskplatser”. Där vi tittar både på utemiljön och innemiljön. Att utveckla vårt arbete med att intervjua barnen ställa rätt frågor, på rätt sätt ser jag också som en del i det förebyggande arbetet kring normer och värden.

5. Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter. Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

ENHETENS MÅL

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera med andra, såväl på svenska som på sitt modersmål samt utvecklar ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Förskolorna har haft en god måluppfyllelse. Medvetenheten kring hur barnets språk utvecklas på bästa sätt har ökat. Det som varit svårast att sträva mot är att stimulera barn med annat modersmål att utveckla sitt modersmål.

En avdelning där de har barn mellan 1-3 år har medvetet arbetat med att benämna olika ord och begrepp som finns i barnens vardag. De förtydligar med ord vad barnet gör och även när de ger instruktioner. Ex. gå till din hylla i hallen och lägg upp gosedjuret på översta hyllan. De använder sig inte av något förenklat småbarnsspråk, utan använder de rätta begreppen. De har medvetet satt ord på olika begrepp som förekommer i barnens vardag. Även gett dem utmaningar, genom att ge instruktioner och föra diskussioner som utmanar barnen i deras tankar. Detta helt enligt Vygotskijs teorier om den proximala utvecklingszonen, skillnaden mellan vad en individ kan göra utan hjälp och vad den kan göra med hjälp. Flera förskoleavdelningar har använt sig av en musik dvd vid namn Hopp hatten. Den bidrar på ett lustfyllt sätt till barnens språkutveckling, där barnen får lära olika begrepp och ord med hela kroppen. Anne Kulti skriver i sin bok, Flerspråkiga barns villkor i förskolan, 2014, s.53 att ”Rörelsesånger innefattar flera relevanta sätt för deltagande, Sjungande, gester och melodi. Det innebär att även barn med begränsade språkliga aktiviteter kan medverka i sådana aktiviteter. Analys av rörelsesånger visar också att sångaktiviteten strukturen och innehåll medierar vad som skall göras i aktiviteten. Dessa sånger fyller en viktig funktion i förskolan.”

I de åldersblandade grupperna (1-5 år) delar pedagogerna in barnen i mindre grupper då de gör olika styrda aktiviteter med syfte att stimulera barnens språkutveckling. De använder sig av språklådor, rim och ramsor, skriver bokstäver, har Barbapapa-tema som de använder sig av i arbetet med detta mål. Bl.a. genom att ”Barbabok” som sagofigur, som tycker om språk, får följa med barnen hem och hälsa på. Det följer också med en bok hem, där föräldrarna kan skriva i och berätta om något som Barbabok tillsammans med barnet upplevt under helgen. Detta läser pedagogerna upp tillsammans med barnen och pratar kring det.

De har satt upp lappar på olika föremål, där det står skrivet vad föremålet heter. Både på svenska och på de andra modersmål som finns representerade i gruppen. Myran har erbjudit språkliga verktyg för att barnet ska utveckla sin förmåga till kommunikation. Verktygen pedagogerna har använt har varit bilder, talspråk samt lärt ut teckenkommunikation till barnen.

På flera förskolor använder man sig av en metod där olika figurer, exempelvis dinosaurier som kommer med olika uppdrag som har till syfte att på ett lustfyllt sätt stimulera barnens språkutveckling. Tecken kommunikationen används som stöd vid inläring av nya ord och begrepp samt förstärker bland annat känslor-ord. Pedagogerna har erbjudit många spontana och planerade aktiviteter där den språkliga förståelsen, förståelsen, förmågan, färdigheten och fakta kring olika begrepp har utvecklats. Det har bland annat skett med språklådor, bilder sång-kort, teckenkommunikation och bilder som visar på olika lekar. Barnen har fått lekt lekar som traditionellt hör till den svenska kulturen men även internationella lekar. Vid början av samlingarna i skogen sjunger vi en sång där hälsningsfrasen ”God morgon” sägs på barnens olika språk samt ytterligare några språk så som engelska, spanska, tyska, franska, finska, danska och isländska.

Pedagogerna har tagit in alfabetet i barnens vardag då pedagogerna sett att detta har intresserat barnen mer och mer under vårterminen.

Pedagogerna har presenterat bokstäverna på kort där de använt båda sidorna så att barnen sett bokstaven skriven både i gemener och versaler. När pedagogerna introducerade bokstäverna utgick de från begynnelsebokstaven i barnens förnamn. Pedagogerna gjorde så att de la ut alla barnens förstabokstav i en lång rad på golvet. Därefter fick barnen ett och ett leta reda på sin bokstav och sätta sig vid denna. Barnen fick hjälp av varandra att ljuda bokstaven i sitt namn och även pedagogerna hjälpte till vid sökandet efter rätt bokstav. När detta skett ett antal gånger har barnen via Dino, som är en sagofigur, fått i uppgift att leta reda på alla sina bokstäver i sitt namn. Dino kom då med lappar på alla barnens namn, även de skrivna med enbart versaler på ena sidan och med gemena med versal på första bokstaven så att barnen lär sig hur namnet ser ut i skrift. Detta har pedagogerna sett varit uppskattat hos barnen då de sedan fortsatt frågat hur olika ord stavas samt att de pratat om vilken begynnelsebokstaven är på olika ord. Detta har även lett till att barnen mer och mer skriver sina namn och de äldsta barnen har börjat skriva andra ord och bett att få dem nedskrivna av pedagogerna på papper så att de har en förlaga att skriva efter. Barnen har även letat efter första bokstaven i sitt efternamn. Detta på initiativ från barnen själva. Pedagogerna har även gjort uppdrag i skogen med bokstäver. Barnen har ofta arbetat två och två, ett äldre och ett yngre barn, då pedagogerna haft för avsikt att arbeta med att stärka **gruppen** samt att de anser att barn lär av varandra. I boken ”Barnet språket och miljön” av Svensson, A-K (2009, sid 157) skriver ”Den aktuella utvecklingsnivån fastställs genom att barnet löser uppgifter självständigt, och den potentiella utvecklingsnivån fastställs genom att barnet löser uppgifter under en vuxens ledning eller i samarbete med mer kapabla kamrater.” Pedagogerna har även erbjudit ett flertal s. k ”bokstavsjakter”. Då har pedagogerna gjort en bana där barnen två och två tillsammans och letat upp t ex en bokstav som varit gömd. Sedan när alla barnen funnit varsin bokstav har barnen återsamlats för att gemensamt, efter en förlaga på ett eller flera ord, tillsammans lagt sina bokstäver så att det bildas de ord som stått på förlagan. Barnen har tillsammans med pedagogerna ljudat ihop till ordet/orden. När barnen fått fram vad ordet har

varit har de sedan fått söka rätt på saken t ex. påskägg. Barnen la ihop ordet påsk-ägg, såg att det var två ord och att det tillsammans blev ett ord. Pedagogerna har tillsammans med barnen klappat deras namn samt andra ord så att de känner och hör hur många stavelser orden består av. Pedagogerna har märkt att barnen spontant kommer med olika ord som är sammansatta och att de ljudar ord samt vill att pedagogerna skall hjälpa dem att klappa orden.

På vägen till skogen leker barnen och pedagogerna med ord. Det kan vara rimord, motsatsord, ord på vissa bestämda bokstäver. Detta har pedagogerna sett att barnen har haft ett stort intresse för. Pedagogerna har också uppmärksammat att barnen spontant leker med ord vid matsituationen samt i sina olika lekar. Vid uteleken har pedagogerna observerat att barnen cyklar och använder sig av de olika rimmerna och motsatsorden som vi använt oss av vid våra planerade samlingar. Svensson, A-K (2009, sid 87) skriver ”Med språklig medvetenhet avses att barnet självständigt och medvetet funderar över språket. Det gäller både talat och skrivet språk. Barnet uppmärksammar och funderar över språkets struktur eller form och inte enbart yttrandets innebörd.”

På samtliga förskoleavdelningar använder man sig av teckenkommunikation. Veckans tecken är ett vanligt återkommande inslag. Enligt forskning så gör tecken två bra saker med barn: *Det förenklar för barnet att lära sig ord, så att det själv kan börja uttrycka sig och kommunicera vad det vill. Tecken gör språkets struktur tydligare för barnet, som snabbare kan förstå hur språket är uppbyggt-en förutsättning för att kunna tala.*

En annan aktivitet som förekommer är att barnet tar med sig en favoritbok på sitt modersmål och berättar för de andra barnen om vad som händer i boken men även varför just denna bok är speciell. Detta sker i samarbete med vårdnadshavaren/vårdnadshavarna.

Även här har pedagogerna sett att det varit färre barn med utländsk härkomst som tagit med sig böcker hemifrån. Även här får pedagogerna ta hjälp av tolk för att nå alla föräldrar med vårt mål med böckerna.

Då vi reflekterat och bevandrat oss i den senaste forskningen kring barns språkutveckling på våra lärgrupper, har det lett till en ökad medvetenhet hos pedagogerna om vikten av att i de vardagliga situationerna benämna och bekräfta med ord och till synes överdriven tydlighet. Veli Tuomela som har forskat kring språkutveckling hävdar att det är i vardagen som den största språkskatten finns. Han påpekar också att när vi läser för barnen på förskolan så sker det oftast efter maten då barnen är lite trötta. Det blir en ”läsvila” istället skall vi ändra namn på den och göra läsningen till en aktivitet.

Resultat Analys

I arbetet med de yngsta barnen ser pedagogerna att det är värdefullt att strukturera arbetet så att de finns nära barnet. Det gör att de än mer kan vara lyhörda för barnets förutsättningar och behov. Det bidrar också till att barnet blir tryggt på förskolan och därmed kan ta för sig mer av vad miljön på förskolan har att erbjuda. Pedagogernas medvetna arbetssätt med att benämna saker på ett tydligt sätt har visat sig vara framgångsrikt. Detta ser de genom att barnets ordförråd har ökat. Dokumentationen som finns tillgänglig för barnen på avdelningarna inbjuder till samspel och kommunikation. Detta har pedagogerna sett bland annat då de filmat verksamheten och sedan reflekterat över den. Bilder och språklådor ser pedagogerna tydligt stimulerar de yngsta barnens språk. Rörelsesånger inbjuder till samspel, speciellt tydligt blir det då barn med olika modersmål hittar varandra i kommunikationen genom musiken, rörelserna och sången.

Forskningen visar att det sociala samspelet är viktigt för att språket skall utvecklas hos barnen, samt att vi tar in alla aktiviteter i språkutvecklingen.

Pedagogerna har uppmärksammat att då barnen får möta språket med flera dimensioner genom samtal, bilder, språklådor, tecken har ger det många inlärningsmöjligheter. De använder sitt språk mer aktivt och kommunicerar mer i samspelet.

Svensson A-K (2009, sid 23) skriver ”Språkinläring går till på samma vis som övrig inläring. Det gagnar barnet får i sina försök att kommunicera har stor betydelse. Stimulans och respons är viktigt vid inläring.” Detta är något som pedagogerna tagit fasta på.

Pedagogerna har reflekterat över att då en aktivitet inte fått den genomslagskraft de förväntat sig, har detta berott på pedagogernas bristande engagemang eller att barnen ej fått vara tillräckligt delaktiga i besluten rörande den aktuella aktiviteten. Pedagogerna har blivit än mer medvetna om att deras inställning och engagemang, organisering och samspelshet är av avgörande betydelse. Enlig boken Vägledande samspel i praktiken, visar forskningen att ”det är viktigt att omsorgsgivare och barn skapar ett gemensamt fokus när det gäller barns språkutveckling. En entusiastisk och intresserad förälder eller omsorgsgivare vill stimulera barnets intressen genom att påpeka detaljer i omgivningen.” s.52

Funderingar som finns hos pedagogerna är hur vi på bästa sätt bedriver undervisning på förskolan. Är det genom att ha planerade strukturerade tillfällen? Eller skall vi bygga än mer på de vardagliga situationerna som förekommer på förskolan. Denna diskussion kommer vi att hålla levande. Jag som förskolechef har kartlagt på en förskola hur de där bedriver undervisning, genom att jag filmat en sådan situation och sedan analyserat densamma. Detta material kommer att användas för att föra verksamheten framåt.

Resultat barnens åsikter

Barnen har varit positivt inställda till det mesta som erbjudits dem under året. De har i direkt anslutning till aktiviteterna frågat dem och de svar de fått har varit, kul, roligt och bra.

Barnen har efterfrågat de aktiviteter då de haft ”sagofigurer” som kommit till dem med uppdrag som handlat om bokstäver och språket. Detta har även visat sig i intervjuer med barnen att de tycker det är lustfyllt. Respons från vårdnadshavare har också bidragit till att pedagogerna säkerställer att det de kunskaper och det sätt de delgett barnen kunskaperna har varit lustfyllda.

ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Arbetet med teckenkommunikation måste fortsätta utvecklas. Det känns extra relevant då vi har än mer barn i vår verksamhet med annat modersmål än svenska. iPaden kommer att vara ett bra verktyg för detta.

För att kunna förmedla hur vi arbetar på förskolan till föräldrar med annat modersmål behöver vi kanske använda oss än mer av tolk. Detta är nödvändigt då vi har enskilda samtalen med dessa föräldrar angående deras barn vid inskolningssamtal och utvecklingssamtal. Speciellt också vid de tillfällen då barnen får ta med sig vissa saker till förskolan som de skall knyta an till språk-målet. Pedagogerna ska bli än bättre på att sätta upp teckenorden på olika saker, möbler etc som finns på förskolan.

När vi undervisar barnen i förskolan är det av stor vikt att pedagogerna åstadkommer läroprocesser som är meningsskapande och känns betydelsefulla för barnet. För att åstadkomma detta bör vi i förskolan fördjupa oss i arbetet med att vända blicken mot oss själva och reflektera över varför vi lägger upp undervisningen som vi gör.

Särskilt stöd

Särskilt stöd

Särskilt stöd	2012/2013			2013/2014			2014/2015		
	F	P	To	F	P	To	F	P	To
Förskolan	3	10	13	6	15	21	2	14	16

Alla avdelningar har tillgång till förskolans specialpedagog. Hon är ute och handleder pedagogerna i deras dagliga arbete. Hon skriver pedagogiska bedömningar och utvecklingsplaner. Hon är behjälplig vid utredningar. Specialpedagogen tillsammans med förskolechef samarbetar i vissa fall när ett helt arbetslag behöver stöd och vägledning i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Hon tillhandahåller också stöd och vägledning via telefonen när så krävs. I allt detta arbete ligger ICDP som förhållningssätt till grund. Specialpedagogen ser att pedagogernas kunskap kring barn i behov ökar. Samtidigt ser hon ett ökat behov av hennes stöd och handledning eftersom pedagogerna upptäcker fler barn tidigare. Samtidigt som hon Struktur och förhållningssätt är ledord när det gäller arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Hitta arbetssätt och metoder som främjar barnets särskilda behov är också det en viktig del av arbetet. Lärandemiljön som barnet vistas i på förskolan är också av stor betydelse.

Anmärkningsvärt är att andelen barn i behov av särskilt stöd till antalet är fler pojkar. Vad detta beror på kräver en djupare analys än vad vi hittills gjort.

8. Inflytande

I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten.

ENHETENS MÅL

Förskolan skall sträva efter att varje barn både pojkar och flickor får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten.

ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

I Barnkonventionen står att läsa att barns åsikter skall respekteras och ha betydelse. Barn har rätt att tänka själva och rätt att bli hörda, de har även rätt att få sina önskningar uppfyllda, speciellt i frågor som rör dem själva. I förskolan i Degerfors har vi länge arbetat aktivt med detta mål. Så även under det verksamhetsår som nu förflutit. Pedagogerna har lagt stort fokus på att barnen skall känna att de blir lyssnade på. Samt att ge barnen en förklaring till saker och ting som sker i deras omvärld. Då de inte alltid får och kan göra som de vill läggs fokus på att barnen skall förstå varför de inte kan få det. De arbetar medvetet utifrån förhållningssättet ICDP, där det läggs stort fokus på att ge mening åt barnet. Den meningsskapande dialogen. I arbetet på förskolorna med

inflytande bygger vi verksamheten på Vygotskijs sociokulturella perspektiv, med det menas att alla människor lär sig hela tiden i olika sociala sammanhang. Lärandet sker i samspel med varandra. Lyhörddheten hos pedagogerna är av yttersta vikt för att arbetet med barns inflytande skall bli utvecklande. Kan pedagogerna inte känna in, lyssna av, samspela så är det svårt att verkligen ge barn inflytande över sin vardag på förskolan.

Arbetet med att ge barn inflytande har sett ut på följande sätt:

Det genomförs majoritetsbeslut av olika slag. Det lottas, ”olas”, räknas ramsor som ”app slapp sa” etc.

Barnen får göra egna önskeplaneringar som sedan följs upp under året.

Pedagogerna strävar efter att samtala med barnen i direkt anslutning till aktiviteterna om vad barnet tyckte om den.

Barnen får vara med och planera en gymnastiklektion.

Matsituationen ger många tillfällen till att levandegöra barns inflytande. På vissa förskolor får barnen välja var de vill sitta och äta, de har alltså ej fasta platser. De sjunger matramsor som barnen får vara med och bestämma om. De turas om och har ett visst antal att välja mellan.

Elisabeth Arnér, universitetslektor vid pedagogiska institutionen vid Örebro universitet, menar att begreppet inflytande i förskolan handlar om att ge barnen möjlighet att påverka sin tillvaro på ett påtagligt sätt. Vidare skriver hon att det kan beskrivas som att ge barnen en röst eftersom pedagoger i förskolan har makt att välja om barnens röster skall bli hörda och respekteras eller inte.

Överlag så strävar pedagogerna efter att kunna ge barnen olika valmöjligheter i olika situationer. Men detta kräver en stor lyhörddhet hos pedagogerna för att kunna ge barnen de utmaningar, val de är redo för.

Resultat Analys

Pedagogerna har sett att barnen under året än mer använder språket, kroppen, tecken och bilder för att föra fram sin åsikt. De ser genom dokumentation, filmning m.m att barnen hjälper varandra mer och i samband med det bekräftar och uppmuntrar varandra. De försöker hitta lösningar vid konflikter och tröstar den som är ledsen. Pedagogerna tycker sig se att barnen har ”växt med det ansvar de fått”. Exempelvis på en förskola där de äldsta barnen fått till uppgift att sätta sig på kullen och invänta alla andra barn efter aktiviteter som skett i den närliggande skogen. Detta gör de nu an att pedagogerna behöver påminna dem. De kan se hur gymnastik tillfällena blivit bättre och lustfylldare på så sätt att alla barnen lyssnar och deltar aktivt. Pedagogerna anser att detta beror på att alla barnen får vara med och bestämma en annan gång. Det som är viktigt i det arbetet är att pedagogerna synliggör för barnen att de haft inflytande över sin egen ”lektion”. På förskolor där barnen fått vara extra mycket delaktiga i att utforma sin innemiljö märker pedagogerna att de är mer varsamma med materialet och barnen har även i intervjuer gett uttryck för att de fått vara med och påverka sin lekmiljö. Detta har också påpekats från vårdnadshavare som något mycket positivt.

RESULTAT BARNENS ÅSIKTER

Utifrån intervjuer som skett på förskolan har följande framkommit:

Barnen anser sig få bestämma vad de vill leka och med vem. Något barn tycker inte det får bestämma något, utan det gör ett annat barn. De får bestämma vad de ska göra på gymnastiken, var och med vem de vill leka. De har upplevt det lustfyllt då de fått vara med och utforma innemiljön.

ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Att bli än bättre på att reflektera kring hur barnen upplever sin situation på förskolan. Detta kan vi göra genom att utveckla vårt påbörjade arbete med att filma barnen och oss själva i verksamheten. Sedan analysera filmerna för att se hur vi som pedagoger kan förhålla oss så barnen ges mer inflytande i förskolan.

Utveckla intervjufrågorna till barnen så det blir synligare för pedagogerna vad och hur barnen tänker kring sin situation på förskolan.

Utveckla arbetet med att tydliggöra och förklara för barnen varför vi gör som vi gör och för att vi skall bli än bättre på att ta tillvara barnens önskemål. Reflektera ihop med barnen är också något pedagogerna ger uttryck för att vilja utveckla. Hålla ICDP levande i verksamheten. Både vad gäller arbetet med barnen men också arbetet pedagoger emellan. Vara lyhörd för varandras tankar och idéer kring hur verksamheten skall utvecklas på bästa sätt.

9. Hem

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Klagomål

Antal klagomål	2012/2013			2013/2014			2014/2015		
	Vt	Ht	To	Vt	Ht	To	Vt	Ht	To
Förskolan	0	0	0	1	0	1	0	0	0

Orsaken till att klagomålen minskat är att vi på förskolan tar tag i det uppkomna problemet/situationen omgående. Jag som förskolechef är mycket mån om att involvera vårdnadshavare och ha samtal/möte med dem i direkt anslutning till det inträffade. Pedagogerna är också mycket medvetna om vikten av att bekräfta och bemöta barn och vårdnadshavare på ett professionellt sätt då de har något att klaga på i verksamheten. Kommunikation är i dessa händelser det allra viktigaste, samt att följa upp det som inträffat.

Exempel på saker som inträffat under året och som föranlett samtal är: Synpunkter på utemiljön, staket som det saknas kedjor på, ifrågasättande kring barn som är utåtagerande.

ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Den vardagliga kontakten med vårdnadshavarna lyfter samtliga förskolor upp som en mycket viktig och dessutom välfungerande del i arbetet med att ha en god dialog och relation med dessa. Utöver detta så har pedagogerna utvecklingssamtal med vårdnadshavare minst en gång/år. Då utgår de huvudsakligen från dokumentationspärmarna. Både verksamhetens och barnets egen pärm. En förskola valde under våren att lägga de flesta utvecklingssamtalen på en kväll, då föräldrarna fick boka in sig på olika tider. Jag fanns då med och tog emot föräldrarna och

samtalad med dem innan och efter samtalet. Detta upplevde jag som mycket positivt, många bra synpunkter och frågor och goda samtal blev det. Varje förskola har ett föräldramöte på hösten då de delger vårdnadshavarna information kring målarbetet. Vilka mål samt hur de arbetar med dessa. Jag som förskolechef deltar i dessa möten. Det har visat sig vara uppskattat hos föräldrarna då de ges tillfälle att ställa frågor till mig. De har också haft QPM-frågor. De frågor de ställt Har varit: Vad behöver ett barn i sin ryggsäck för att bli en bra kompis? Vad tycker du är viktigt att vi tänker på i verksamheten kring ditt barn? Vad vill ni att era barn skall få med sig för kunskaper från förskolan? Vad tänker ni på när vi i förskolan pratar om barnets språk? Hur upplever ni att barn får ett fungerande språk?

Under året har vi på området haft två st. föräldraråd, ett på hösten och ett på våren. Det har varit bra möten där väsentliga frågor kommit upp och bra diskussioner förts. Frågor som kommit upp är bl.a hur vi tänker kring att vi har så mycket vikarier i verksamheten, många frågor handlar om kost. Många föräldrar efterfrågar ekologisk mat. Det är frågor som behandlar exempelvis belysning på utegårdarna, antalet barn i grupperna, en giftfri förskola. Jag upplever också att dessa möten är värdefulla utifrån perspektivet att vårdnadshavarna och förskole pedagogerna som deltar ger varandra tips och tankar kring olika saker som rör verksamheten.

Södra området har under året inte haft något barn som deltagit i IOR. Ett barn påbörjade ett IOR samarbete i maj månad, det barnet skall nu börja i förskoleklass och blir då överflyttad till Pinocchio.

Dokumentationen som förskolorna gör och hänger upp i tamburen och inne på avdelningarna är också uppskattat hos föräldrarna. Några förskolor har också ett drop-in fika under året. Det upplevs också som ett bra forum där goda samtal förs.

De flesta förskolor skickar ut månadsbrev till föräldrarna där de informerar om vad som är aktuellt på just deras förskola.

Ett problem som lyfts fram från ett flertal förskolor är att olika informations dokument, riktlinjer etc. inte finns på olika språk. Pedagogerna använder sig av tolk, men det uppkommer i vardagen olika frågor och information som föräldrar som inte är svensktalande får till sig.

RESULTAT ENKÄT VÅRDNADSHAVARE

Då vi under senare delen av året gjorde om vår föräldraenkät, och det visade sig bli en väldigt låg svarsfrekvens som är alltför lågt för att analyseras redovisas inte något resultat från den. Orsaken till detta utreds nu. En orsak kan vara att ett flertal vårdnadshavare inte fått hem inloggningsuppgifterna. Men detta kommer att ses över inför nästkommande år.

ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Vi kommer att fortsätta arbeta som vi gjort i det stora hela. Tankar finns på att förändra föräldramötet så till vida att vi frångår QPM-frågan, då vi inom förskolan använt oss av den modellen i många år. En utvärdering av höstens föräldramöte kommer också att läggas in i vårt systematiska kvalitetsarbete. Arbetet med våra nyanlända kommer vi att utveckla vad gäller deras rättigheter att få till sig samma information som svensktalande vårdnadshavare. Detta måste vi kunna säkerställa. Vi har under året haft ett gott samarbete med socialförvaltningen kring detta och det samarbetet kommer att fortgå.

10. Samverkan med förskoleklassen, skola och fritidshemmet

Förskolan ska sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. När barnets övergång till de nya verksamheterna närmar sig har förskolan den särskilda uppgiften att finna former för att avrunda och avsluta förskoleperioden. Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

ARBETET I VERKSAMHETEN MED UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Den befintliga samverkansgruppen där det ingår representanter från förskolan samt förskoleklass har under året fortsatt sitt arbete. Vi har utvärderat föregående års samarbete och utifrån den gjort de justeringar som krävts i överlämningsdokumentet.

Förskolorna i ytterområdena har under året haft ett nära samarbete med förskoleklassen. De är ute tillsammans på gården, de samarbetar med öppningar och stängningar samt under lov och klämdagar. Förskolebarnen i Svartå som skall till förskoleklass i höst har varit hos förskoleklassen på torsdagarna och medverkat i deras verksamhet. De har i sin tur bjudit in förskoleklassen då de haft en teaterföreställning på besök.

I Åtorp ”lånade” förskolan in eleverna i årskurs 5-6 som kom och gestaltade Barbafamiljen.

Förskoleklassbarnen har varit och hälsat på Jordgubben, de har gjort gemensamma skogsutflykter, haft gymnastik tillsammans och även gjort en gemensam utflykt.

Övriga förskolor har varit på besök i förskoleklassen och förskoleklassens pedagoger har också besökt förskolan.

Att vi nu har ett strukturerat överlämnande är mycket bra. Det ökar förståelsen för varandras verksamheter. Det som efterfrågas är mer samsyn kring pedagogiska frågor, gemensam fortbildning samt att den röda tråden mellan de båda verksamhetsformerna blir tydligare.

Vid de särskilda överlämnandena deltar förutom förskolechef och pedagog från förskolan även specialpedagogen i vissa fall.

ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

En samsyn kring det didaktiska arbetet, att ha en gemensam syn på barns sätt att lära, hålla en röd tråd. Detta arbete kan ske genom diskussioner, reflektioner, gemensam fortbildning. Pedagogerna ser även att överlämnandena kan ses över. Mer tid bör ägnas åt att få kunskap om hur förskolan har arbetat med utveckling och lärande samt barns inflytande. Jag som förskolechef och en rektor från grundskolan deltar i samverkansgruppens möten regelbundet. Vi träffar då representanter från gruppen. Jag är övertygad om att detta arbete kommer att utvecklas ytterligare. Vi är alla från de båda verksamheterna övertygade om att ett gott samarbete gynnar det enskilda barnets/elevens fortsatta utveckling och lusten och motivationen till att lära.

11. Förskolechefens slutord

Året som gått har varit ett år då arbetet med att fokusera på barns lärande har intensifierats och fördjupats. Pedagogernas fokus på detta område har för mig som förskolechef blivit allt tydligare. I den nya skollagen (2010:800) introduceras undervisning som begrepp i förskolan. Det har medfört många diskussioner i verksamheten om hur den skall bedrivas på bästa sätt. Är det regelrätta lektioner vi skall ha eller är det i de vardagliga situationerna som vi skall utveckla lärandet? Min roll som förskolechef är i detta arbete att utveckla metoder och arbetssätt som i sin tur utvecklar pedagogerna i deras uppdrag att stimulera och leda barnen i deras utveckling och lärande. I våra lärgrupper, som jag för övrigt ser som ”navet” i vår verksamhet har vi diskuterat och reflekterat mycket kring detta. Då forskning visar att det är i de vardagliga situationerna som en stor del av lärandet sker så måste vi synliggöra detta för oss själva. Även fast vi under flertalet år har haft ett lärande perspektiv så är det av stor vikt att vi medvetande gör vad vi egentligen lär barnen, på vilket sätt vi gör det och hur det tas emot av dem.

Då är kommunikation och interaktion centrala verktyg, eftersom det är där man både ser hur barn tänker om något och förstår hur man som lärare kan bidra till att barns tankar och ideer utmanas och utvecklas. Doverborg & Pramling, Samuelsson skriver i sin bok ”Att undervisa barn i förskolan”: *”För att få syn på barns meningsskapande krävs att lärare är skickliga i att få barn att uttrycka sig och har förmågan att tala med barn”*. Vi måste ”träna” oss på att driva strukturerade samtal med barn och på att kunna tolka barns uttryck. Helt enkelt bli bra på att lyssna, kommunicera och analysera.

När vi nu i verksamheten under våren rekryterade ytterligare en förskolechef har jag större möjligheter att ägna mer tid till att vara en pedagogisk ledare. Det är en av de delar i mitt uppdrag som jag ser som det allra viktigaste.

Under detta verksamhetsår har vi också kunnat påbörja vårt arbete med att sänka antalet barn i grupperna. Vi öppnar i augusti upp ytterligare en avdelning. Vilket är glädjande. Vi tar emot många nyanlända familjer i vår verksamhet, vilket är berikande på alla sätt. För att de barnen med annat modersmål skall få den omsorg, fostran och lärande som de har rätt till krävs att vi utvecklar vårt arbete med modersmålsstöd.

Avslutningsvis vill jag påpeka att vårt medvetna arbete i förskolan med förhållningssätt och kommunikation har kommit långt. Samtidigt som det är ett arbete som måste hållas levande, där jag har ett stort ansvar för att så sker. Kommunikation är nyckeln till utveckling! Det är något jag i mitt ledarskap kommer att fortsätta ta fasta på. Pedagogerna, vårdnadshavarna och våra barn behöver känna sig sedda, bemötta och bekräftade!

Har vi detta i åtanke kommer vi även framledes att ha en god förskoleverksamhet i Degerfors kommun!

12. Förbättringsåtgärder för läsåret 2015/2016

- Vi skall fortsätta utveckla lika behandlingsarbetet. Föra diskussioner i arbetslagen och på våra lärgrupper. Vi måste bli än bättre på att arbeta förebyggande.
- Vi behöver bli bättre på att skapa förutsättningar och möjliggöra tillfällen för reflektion.
- Vi skall arbeta än mer med att stärka den ”röda tråden” i arbetet med övergången förskola-förskoleklass.
- Att utveckla arbetet med modersmålsstöd.